

'Nieuw samenwerkingsmodel verhoogt onze slagvaardigheid'

De rijksinspecties vullen hun samenwerking op een nieuwe manier in. Zij concentreren zich op een aantal collectieve activiteiten en gaan verder vaker in clusters werken. Dit model doet beter recht doet aan de praktijk bij de rijksinspecties, zegt Harry Paul, IG van de VROM-Inspectie en voorzitter van de Inspectieraad.

Wat blijft hetzelfde en wat verandert?

'Gezamenlijke activiteiten blijven belangrijk. We concentreren ons wel op initiatieven met een duidelijk collectief belang of een collectieve opgave. Wij zetten vier onderwerpen van het programma Vernieuwing Toezicht voort: e-Inspecties, professionalisering, communicatie en toezicht met effect. Bij de programmalijnen waarmee we niet doorgaan, is een andere aanpak beter. Zo pakken de rijksinspecties een aantal thema's zelf op. We blijven ook op aantal andere terreinen vanuit de collectieve gedachte werken, zoals bij het leveren van bijdragen aan het politiek-bestuurlijke en maatschappelijke debat. Daarnaast gaan de inspectiediensten veel meer samenwerken in clusters. Als bijvoorbeeld drie rijksinspecties een bepaald instrument goed kunnen gebruiken, ontwikkelen ze die gezamenlijk.'

Waarom de keuze voor het nieuwe samenwerkingsmodel?

'De Inspectieraad heeft vorig jaar in samenspraak met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de samenwerking tussen de rijksinspecties vervroegd laten evalueren. Belangrijke conclusie: het rijkstoezicht is door de gezamenlijke activiteiten veel herkenbaarder geworden. Maar tegelijkertijd leverde een deel van onze ambitieuze vernieuwingsplannen niet de gewenste resultaten op. Dat kwam mede omdat we bijna alle projecten en activiteiten binnen het programma Vernieuwing Toezicht gezamenlijk oppakten. Dat werkt niet altijd even goed, omdat er naast grote overeenkomsten ook aanzienlijke verschillen tussen rijksinspecties bestaan. Veel voorzieningen zijn slechts relevant voor een deel van de rijksinspecties. Die ontwikkelen we daarom niet meer collectief. We verminderen hiermee de bureaucratie. De Inspectieraad wordt verder vaak als collectief aangesproken op het niet halen van bepaalde doelen. Het is beter om bij specifieke knelpunten in een domein het vakdepartement aan te spreken.'

Wat verwacht u met het model te bereiken?

'Ik verwacht dat het nieuwe samenwerkingsmodel beter recht doet aan de rijkgeschakeerde werkelijkheid bij de rijksinspecties. Het verhoogt onze slagvaardigheid. Ik vind het mooi om te zien hoe de afgelopen jaren een echte netwerkorganisatie tussen de rijksinspecties is ontstaan. Inspecteurs en andere medewerkers doen actief mee aan werkgroepen, treden op als coach en begeleider bij gezamenlijke opleidingen en nemen een kijkje in elkaars keuken. Die ontwikkeling wil de Inspectieraad verder versterken.'

Wat betekent dit alles voor de Inspectieraad zelf?

'De Inspectieraad is en blijft een netwerk dat het initiatief neemt voor gezamenlijke activiteiten en deze stimuleert. Het Bureau Inspectieraad heeft hierbij een belangrijke ondersteunende rol. We bakenen wel scherper af wat tot onze eigen verantwoordelijkheid behoort en wat niet. De Inspectieraad is verantwoordelijk voor collectieve activiteiten en niet voor wat clusters of afzonderlijke rijksinspecties doen.'

Bent u tevreden over de voortgang van het programma Vernieuwing Toezicht?

'Ja, over het algemeen wel. Binnenkort verschijnt onze Voortgangsrapportage over de periode van april tot en met oktober 2009. Daaruit blijkt dat er al veel is bereikt. Om enkele voorbeelden te noemen. De samenwerking tussen rijksinspecties onderling en met andere toezichthouders verloopt steeds beter. Inspectiebezoeken worden steeds meer op elkaar afgestemd. Ook vragen we bedrijven en instellingen vaak nog maar een keer om dezelfde soort informatie. Een punt van zorg is dat in een aantal domeinen de toezichtlasten onvoldoende verminderen. Dit heeft mede te maken met de specifieke situatie in deze domeinen, zoals de verplichtingen die voortvloeien uit EU-regels of toezichtlast die medeoverheden veroorzaken. Ik maak me dan ook zorgen of we de algemene doelstelling van 25 procent minder toezichtlasten in 2011 gaan halen. De Inspectieraad kan de problemen in de domeinen niet oplossen; dat is de verantwoordelijkheid van de betrokken rijksinspecties en vakdepartementen. We monitoren wel de voortgang en geven knelpunten tijdig aan.'